

Đó là sự thåa nhån rång chå có måt Viåt Nam tå do và dân chå måi có thå là đåi tác đáng tin cåy cho hòa bình trong khu våc này.

Låi ngå i đåch: Nhåt báo *The Wall Street Journal*, så đå ngày 14 tháng 8, 2010, có bài chính trên trang Quan đåm (*Opinion*) mang tåa đå “*The Democracy Fix for the South China Sea*”, tác giå là Bác sĩ Nguyån Đan Quå, và Al Santoli. Bài viåt đã đåa vào låch så đå nêu ra ý kiån là Viåt Nam chå có thå cùng våi Hoa Kå đång đåu håu håi u tråc så đåa cåa Trung Quåc nåu có så håu thuån cåa toàn dân. Muån đåc våy, cån có så må rång vå chính trå.

□

Måt lån nåa Trung Quåc đang gây hån bång cång ôn tå lån nhång cuåc tåp trån đå gåi så khiåp så tåi thå đå các nåc Đông Nam Á. Trång tâm cåa nhång låi lå và hành đång này là khång đånh rång toàn thå Biån Nam Trung Quåc – nåi gån 50% giao thång quåc tå phåi đåi qua – là lãnh våc đåc quyån cåa Trung Quåc. Tháng tråc, Ngoåi trång Hoa Kå Hillary Clinton đã làm đång khi đång đåu våi nhång đòi håi này vào đåp håp våi khåi ASEAN tåi Hà Nåi. Cho rång tå do låu thông là “quån låi quåc gia cåa Hoa Kå”, bà Clinton đã kêu gåi nhång nå låc đa phång đå giåi quyåt các tranh chåp vå lãnh håi, mà måt phån trong đó cũng đåc các nåc Đài Loan, Viåt Nam, Mã Lai, Brunei và Phi Låt Tân nhån thuåc vå mình.

Là i là c& bà Clinton đã đ& c r& t hoan nghênh t& i nhi& u n& i. Nó cũng th& c s& ph& n ảnh quan tâm thích h& p gi& a Washington và Hà N& i. Đi& u này đ& c bi& t đúng vào th& i gian khi Trung Qu& c m& i cho t& p tr& n t& i Bi& n Nam Trung Qu& c, m& t cu& c di& n t& p l& n nh& t trong l& ch s& H& i quân c& a Quân đ& i Gi& i phóng Nhân dân. Trung Qu& c đã có c& m& t l& ch s& qu& y nhi& u, đôi khi gây thi& t h& i nhân m& ng cho ng& dân đánh cá bi& n ng& i Vi& t, nh& t là quanh các qu& n đ& o Hoàng Sa và Tr& ng Sa mà c& hai n& c cùng nh& n thu& c v& mình.

Tuy nhiên, m& c đ& u gi& a nh& ng quan tâm nh& v& y, m& t đi& m c& c k& quan tr& ng c& a th& c t& đã thi& u trong chính sách Hoa K& m& t cách khó hi& u: Đó là s& th& a nh& n r& ng ch& có m& t Vi& t Nam t& do và dân ch& m& i có th& là đ& i tác đáng tin c& y cho hòa bình trong khu v& c này.

Rõ ràng Hoa K& đã đ& a trên s& gia tăng m& i thân thi& n v& i Vi& t Nam đ& bù vào nh& ng hành vi đáng ng& i c& a Trung Qu& c trong vùng. T& i cu& c h& p báo c& a ASEAN, bà Clinton đã h& t l& i ca ng& i nhà c& m quy& n Vi& t Nam. Bà nói: “Ti& n b& v& t b& c v& kinh t& , tăng c& ng các c& s& nh& chúng tôi đã th& y là r& t nhi& u h& a h& n. C& Nam Hàn và Vi& t Nam là nh& ng ki& u m& u r& t quan tr& ng cho các n& c khác kh& p th& gi& i”.

Nh& ng phát bi& u nh& v& y là b& qua m& t s& ki& n ch& y& u: Vi& t Nam gi& ng B& c Kinh nhi& u h& n Washington. C& hai n& c cùng theo ch& đ& c& ng s& n đàn áp dân chúng c& a mình. V& t& t c& nh& ng ti& n b& mà Vi& t Nam đ& t đ& c, t& do thông tin — đ& c bi& t là trao đ& i Internet — và t& do phát bi& u đ& i m& i hình th& c đ& u b& ki& m soát ch& t ch& và c& m đoán.

Cũng nh& v& i Trung Qu& c, ch& ng nào các c& s& chính tr& c& a m& t n& c ch& a đ& c t& do, ngay c& kinh t& phát tri& n kinh ng& c, v& n không tránh đ& c thái đ& hi& u chi& n hay chính sách đ& i ngo& i sai qu& y. Khi các chính quy& n không t& do thi& u tính chính đáng đ& i n& i, h& ph& i tìm cách khác đ& bi& n mình cho quy& n cai tr& c& a h& trên dân chúng. Đây chính là tr& ng h& p c& a Vi& t Nam và Trung Qu& c vào lúc này khi h& không còn có th& bám ch& t vào ý th& c h& kinh t& c& ng s& n m& t th& i đã bi& n mình cho ch& đ& chuyên chính c& a h& .

Trong tr& ng h& p Trung Qu& c, hi& n t& ng này c& ng v& i th& l& c kinh t& đang lên c& a h& đã ch& ra m& t th& đ& c h& i. Gi& ng nh& Nh& t B& n h& i Đ& nh& Th& chi& n v& i “Kh& i Th& nh v& ng chung Đ& i Đông Á”, B& c Kinh cho r& ng & u th& c& a h& là vì quy& n l& i c& a “toàn th& Á châu”. Và Trung Qu& c không đ& i nào ch& u theo Hoa K& , n& c mà h& v& n lên án là “âm m& u ch& ng l& i Trung Qu& c”. Đ& i v& i chúng tôi s& ng trong khu v& c, đây là nh& ng l& i l& có v& n đ& . Nh& Ngo& i tr& ng Trung Qu& c Đ& ng Khi& t Trì đã nói v& i m& t v& ngo& i tr& ng trong kh& i ASEAN, “Trung Qu& c là m& t n& c l& n và các n& c khác là n& c nh& , đó là m& t s& th& t”. Khi m& t gi& i ch& c Trung Qu& c nói

kiúu đó, chúng ta phải đề ch&ng.

Cho đến nay, sự thi&u dân chủ tại Việt Nam không đưa đến tình trạng chiến tranh t&ng t& — có chăng, là Hà Nội đã quá nhút nhát trong việc lên án thái độ của Trung Quốc – nh&ng đưa ra v&n đề khác cho đề tài tác m&i của Hà Nội tại M&.

Trong suốt lịch sử của chúng tôi, chủ nghĩa quốc gia của người Việt đã giúp chúng tôi đánh bại nh&ng đ&o quân Trung Quốc lớn hơn bất kỳ ph&n. V& anh hùng đầu tiên đã đ&ng d&y ch&ng là Trung Quốc là Ngô Quyền. Năm 938 ngài đã tuyên cáo n&n đ&c lập của Việt Nam sau một ngàn năm bị đô hộ. Cũng vậy, vào thế kỷ 18, một nông dân là Nguyễn Huệ đã khi&n quân Tàu th&m bại sau khi xâm lăng đ&t n&c chúng tôi.

Đầu đáng chú ý là, trong một trình độ hợp bậc để đưa, sự dĩ có thể đ&ng viên đ&c người Việt chiến đấu bảo vệ tổ quốc một phần vì nh&ng nhà cai trị sáng suốt đã c&ng bao gồm dân chúng trong nh&ng quyết định về chính sách quốc gia. Thế kỷ 19, việc làm dân chủ nh&t trong lịch sử Việt Nam là Hội nghị Diên Hồng đ&c triệu tập bởi vua Trần Nhân Tông vào năm 1284 để đề nghị phó việc cuộc xâm lăng của quân Mông Cổ. Tại Hội nghị Diên Hồng, ngài đã quy tụ để đi&n của một miền trong n&c và đặt trước họ câu hỏi: Hòa hay chiến? Ngài đ&c sự h&u thuẫn của toàn dân, Việt Nam đã quyết chiến.

Ngày nay Việt Nam đi&n với sự để đưa một thế lực Trung Quốc tái vũ trang. Lịch sử chúng tôi gợi ý Hoa Kỳ đã có lý khi tin rằng chủ nghĩa quốc gia của người Việt sẽ h&u đ&ng trong việc duy trì sự ổn định trong phần thế giới của các quan trọng và chiến lược. Tuy nhiên, chủ nghĩa quốc gia của người Việt bao giờ cũng mạnh mẽ và đáng tin cậy nh&t khi chính quyền Việt Nam đ&ng về phía nhân dân. Nếu bà Clinton và Hoa Kỳ muốn một đề tài tác thế kỷ và lâu bền cho hòa bình và ổn định tại vùng này, họ nên tìm kiếm trong một Việt Nam tự do và dân chủ.

Bác sĩ Nguyễn Đan Qu& sống tại Chicago — Việt Nam, là người đ&c tiếp xúc với Robert F. Kennedy và Nhân Quyền. Santoli là Chủ tịch của Asia America Initiative và là tác giả của Everything We Had: An Oral History of the Vietnam War. (Nhà xuất bản Random House, 1982).

Nguồn: “The Democracy Fix for the South China Sea”, The Wall Street Journal, trang bình luận, ngày 14 tháng 8, 2010.

Dân ch^o là giⁱ i pháp cho Biⁿ Đông

Tác Giả: Nguyⁿ Đan Qu^o & Al Santoli

Thứ Sáu, 20 Tháng 8 Năm 2010 07:00

Nguyⁿ Đan Qu^o & Al Santoli

Đinh T^o Th^oc d^och

Bⁿ ti^ong Vi^t © 2010 Đinh T^o Th^oc

Bⁿ ti^ong Vi^t © talawas